

Tillögur um breytingar á samþykktum Frjálsa lífeyrissjóðsins, lagðar fyrir ársfund 3. júní 2026

Lagt er til að gerðar verði eftirfarandi breytingar á samþykktum Frjálsa lífeyrissjóðsins. Viðbótartillögur við samþykktirnar eru auðkenndar með grænu letri og undirstrikun og sá texti sem lagt er til að verði eytt, er auðkenndur með ~~rauðu letri og yfirstrikun~~.

Tillögur stjórnar Frjálsa lífeyrissjóðsins um breytingar á samþykktum sjóðsins

Breytingartillaga á gr. 11.13

Breytingartillaga 1 (ellilífeyrisréttindi örorkulífeyrisþega)

11.13. Áunnin ellilífeyrisréttindi örorkulífeyrisþega skulu hverju sinni nema áunnum réttindum við fyrsta úrskurð örorku að viðbættum réttindum:

- ~~a) vegna framreiknings í hlutfalli við örorkuprósentu hverju sinni.~~
- a) ~~b)~~ vegna greiðslu iðgjalda eftir fyrsta úrskurð örorku, en þó eingöngu vegna þess hluta iðgjaldsins sem er umfram það sem lagt var til grundvallar framreikningi, hlutfallað með örorkuprósentu sjóðfélaga við greiðslu iðgjaldsins.
- b) ~~e)~~ vegna greiðslu iðgjalda eftir 65 ára aldur, en þau skulu metin að fullu til greiðslu ellilífeyrisréttinda.
- c) vegna framreiknings í öllum skyldusparnaðarleiðum sbr. gr. 11.3 skal reikna hver hefði verið framreikningsréttur sjóðfélaga ef iðgjald hefði verið greitt til Frjálsu leiðarinnar eftir iðgjaldshlutfalli Frjálsu leiðarinnar. Öðlast sjóðfélagi þann áunna rétt til ellilífeyris í Frjálsu leiðinni í hlutfalli við örorkuprósentu á tíma framreiknings.

Ef áunnin ellilífeyrisréttindi ásamt framreikningsréttindum, ef við á, breytast eftir að taka örorkulífeyris hefst, þá hefur það áhrif til aukningar eða skerðingar réttinda samkvæmt þessari grein. ~~Ellilífeyrisréttur sem ákvarðast samkvæmt grein þessari reiknast samkvæmt þeirri skyldusparnaðarleið sem sjóðfélaginn greiddi síðast til og greiðist frá almennum ellilífeyrisaldri deildarinnar. Ellilífeyrisréttur sjóðfélaga úr tryggingadeild fyrir sjóðfélaga sem síðast greiddi til Erfanlegu leiðarinnar ákvarðast þó samkvæmt Frjálsu leiðinni.~~

Rökstuðningur:

Grein 11.13. kveður á um hvernig ellilífeyrisréttindi öryrkja eru ákvörðuð. Lagt er til að greinar 11.13. a og hluti af 2. mgr. 11.13. verði fluttar í 11.13. c með breyttu og nákvæmara orðalagi. Tillagan gerir ráð fyrir að við útreikning ellilífeyrisréttinda öryrkja sem hafa fengið framreiknaðan örorkulífeyri skuli reikna hver hefði verið framreikningsréttur sjóðfélaga ef iðgjald hefði verið greitt til Frjálsu leiðarinnar fyrir orkutap óháð því í hvaða skyldusparnaðarleið sjóðfélagi greiddi í raun. Núgildandi orðalag gerir eingöngu ráð fyrir að greidd hafi verið iðgjöld í Erfanlegu leiðina í stað Frjálsu leiðarinnar. Vegna sameiningar Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands og Frjálsa lífeyrissjóðsins sem átti sér stað í apríl 2026 felur breytingartillagan í sér að ákvæðið nái einnig til greiðslu iðgjalda fyrir orkutap í Lífeyrissjóð Tannlæknafélags Íslands en ekki eingöngu í Erfanlegu leiðina.

Breytingartillaga á viðauka

Breytingartillaga 2 (viðauki 1. d.)

Ákvæði til bráðabirgða vegna sameiningar Lífeyrissjóðs bænda og Frjálsa lífeyrissjóðsins Stjórn Frjálsa lífeyrissjóðsins hefur samþykkt samruna Lífeyrissjóðs bænda og Frjálsa lífeyrissjóðsins, skv. gr. 3.6.

Við sameiningu færast eignir og áunnin réttindi sjóðfélaga frá Lífeyrissjóði bænda í sérstaka tryggingadeild hjá Frjálsa lífeyrissjóðnum Tryggingadeild LSB (sameiningarskref 1). Tryggingadeild LSB er sett á fót tímabundið og er fjárhagslega aðskilin frá öðrum deildum Frjálsa lífeyrissjóðsins. Tryggingafræðileg athugun á deildinni skal vera framkvæmd sérstaklega samkvæmt grein 6.

Tryggingadeild LSB er lokuð gagnvart framtíðariðgjöldum og nýjum sjóðfélögum. Iðgjöldum sjóðfélaga Lífeyrissjóðs bænda, sem greidd eru í Frjálsa lífeyrissjóðinn eftir sameiningu sjóðanna, skal ráðstafa í skyldusparnaðarleiðir sjóðsins, sbr. grein 8.2. í samþykktum Frjálsa.

Tryggingadeild LSB skal sameinuð tryggingadeild Frjálsa að virtum tímasetningum í samningi um sameiningu Frjálsa og LSB, varðandi stofnun mögulegs örorkusjóðs (sameiningarskref 2). Verði örorkusjóði komið á fót mun samruni tryggingaeilda miðast í síðasta lagi við næstu áramót eftir stofnun mögulegs örorkusjóðs.

Um áunnin réttindi sjóðfélaga LSB í tryggingadeild LSB gilda samþykktir LSB eins og þær standa við sameiningarskref 1 og samþykktir Frjálsa taka til reksturs deildarinnar eftir því sem við á.

Bráðabirgðaákvæði þetta er samþykkt á ársfundi Frjálsa 3. júní 2026 og öðlast gildi ef sjóðfélagafundur Lífeyrissjóðs bænda staðfestir sameininguna á ársfundi í júní 2026, ef Samkeppniseftirlitið samþykkir samrunann og ef breytingar á samþykktum sjóðanna verða staðfestar af fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Bráðabirgðarákvæði þetta fellur brott við sameiningarskref 2.

Rökstuðningur:

Stjórn Frjálsa lífeyrissjóðsins hefur, með heimild í grein 3.6. í samþykktum sjóðsins, samið við stjórn Lífeyrissjóðs bænda um samruna sjóðanna.

Lagt er til að samruninn verði framkvæmdur í tveimur skrefum. Í fyrra skrefi samrunans (sameiningarskref 1) færast eignir og áunnin réttindi sjóðfélaga frá Lífeyrissjóði bænda í lokaða tryggingadeild hjá Frjálsa lífeyrissjóðnum, sem nefnist tryggingadeild LSB.

Í seinna skrefi sameiningarinnar (sameiningarskref 2) er gert ráð fyrir að tryggingadeild LSB verði sameinuð tryggingadeild Frjálsa lífeyrissjóðsins. Tímasetning þessa skrefs tekur mið af ákvörðunum um stofnun mögulegs örorkusjóðs en áformað er að hann taki við örorkuskuldbindingum lífeyrissjóða og almannatrygginga. Færsla örorkuskuldbindinga úr lífeyrissjóðum í örorkusjóð hefur mismunandi áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðanna og getur þar með haft áhrif á jöfnun áunninna réttinda sjóðfélaga við sameiningarskref 2. Þykir því rétt að bíða með endanlega sameiningu tryggingaeildanna. Verði örorkusjóður stofnaður er áformað að samruni tryggingaeildanna miðist við næstu áramót eftir stofnun hans. Komi til þess að fallið verði frá áformum um stofnun örorkusjóðs, eða hafi engin ákvörðun verið tekin um stofnun hans fyrir 30. júní 2028, verður hafin vinna við sameiningu tryggingaeildanna og sameiningin miðuð við næstu áramót eftir. Þó er stjórn Frjálsa lífeyrissjóðsins heimilt að fresta sameiningu deildanna tímabundið, og að virtum hag sjóðfélaga beggja tryggingaeilda, ef stofnun örorkusjóðs eða aðrar sambærilegar breytingar á örorkuskuldbindingum lífeyrissjóða hafa verið ákveðnar fyrir árslok 2028.

Um áunnin réttindi sjóðfélaga Lífeyrissjóðs bænda í tryggingadeild LSB gilda samþykktir Lífeyrissjóðs bænda eins og þær standa við sameiningarskref 1, en samþykktir Frjálsa lífeyrissjóðsins taka til reksturs deildarinnar eftir því sem við á. Þetta fyrirkomulag tryggir að sjóðfélagar Lífeyrissjóðs bænda njóti réttinda sem þeir hafa áunnið sér, jafnframt að rekstur deildarinnar samræmist reglum og stjórnskipulagi Frjálsa lífeyrissjóðsins.